

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

O-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodszor 6 kr, harmadszor 5 kr, o. é. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középtéca, STEIN J. könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jövő április 1-jén új évnegyedbe menvén át lapunk folyama, tisztelettel kérjük fel t. cz. előfizetőinket, további megrendelésük megtételére.

Lapunk előfizetési ára félévre 6, évnegyedre 3 forint.

Az előfizetési pénz Stein J. könyvkereskedésébe küldendő.

Kolozsvár, mártius 20-kán 1861.

(D) A Királyhágón innen azon reményben voltunk, hogy a pesti országgyűlés nem fog tanácskozni a mi képviselőink ott léte nélkül, miután az „absentes carent voto” elve csak ott alkalmazható, hol az elmaradottak konokságból nem akarnak megjelenni.

Mi elmondottuk, hogy föl sem tesszük a Királyhágón túli megyékről azon lehetőségét, hogy a magyar királyság országgyűlésének örvé alatt valamely tárgyaláshoz fogjanak nélkülünk. Ezen föltétlünket az eddigi megyei utasítások nagy részben igazolják is, de kevés megye ad utasítást, s tekintetbe kell felfigyelni a fontosabb egyéniségek nézetéről szóló hírekről.

Kérdezzük: ha van-e Magyarországon magyar ember, a ki az 1848-ban hozott törvények jogérvenységét kétségbe hozza? Hisz maga az uralkodás is elismerte azt, s csak is annak revízióját kívánta, és kérjük: szabad-e ezen törvényt, mely az egész királyságot illeti — revideálni csak a Királyhágón túli vármegyéknek? Szabad-e Erdély iránt azon nagy igazságtalanságot elkövetni, hogy azon korona sorsáról, melylyel ő eddig is összekötöttségben volt, 1848-ban pedig azzal szorosan egyesült, nélküle ha tározzanak?

Ekkor az azon hír volt közöttünk forgalomban, hogy Magyarország ki fogja a legelső ülésen nyilatkoztatni az országgyűlés tanácskozási illetéktelenségét mindaddig míg Erdély képviselete oda meg nem hivatik. Ezt mi természetesen találtuk annyival inkább akkor, midőn láttuk, hogy a magyar közvélemény annyira scrupulosus a törvény mellett, hogy még azt is szinte életkérdéssé tette, hogy az országgyűlés Pesten és ne Budán legyen.

És mennyivel mérhetlenebb horderejű kérdés az, hogy ama gyűlésen a királyságnak egy ötöd része: Erdély ott legyen?

A legutóbbi napokban köreinkre leverőleg hatott azon hír, hogy a február 26-diki patens miatt némelyek nézete oda módosult volna Magyarországon, hogy ezen patens tárgyalását tekintésük első rangú kérdésnek, mint a melynek tárgyalása teljes alkalmat nyújt annak világ előtti bebizonyítására, hogy Ausztria célja a magyar constitutiót fenekestől felforgatni.

Ugy látják némelyek, hogy ebben oly sarkalatos jogkérdés merül fel, melynek jobb vagy balra leendő eldöntésétől függ minden többi kérdés. s ezek közt az uniónak is szerencsés megoldása. Ugy látják, hogy nem célszerű az unió kérdéseért kockáztatni az országgyűlés lehető felfüggesztését, s elzárni ezáltal az országot attól, hogy a febr. 26-kai patens törvénytelenége iránti nézeteit elmondhassa.

Azt is beszélgetik, hogy nem oly kifogástalan jog Erdély ott léte, hogy a nélkül Magyarország jogérvényes határozatot ne hozhasson, és e részben hivatkoznak arra, hogy a múlt évtizedben Horvátország szintén nem volt jelen, s azért az országgyűlés az alkotmány teljes jogával bírt.

Nem tudjuk mennyiben igaz az, hogy ily nézetek merültek-e föl csakugyan a Királyhágón túl; de annyi igaz, hogy ha merültek, akkor azon nézetek nagyon is törvényellenesek.

Erdély nem annectált, hanem szorosan egyesült kiegészítő része Magyarországnak, s Erdély nélkül

az 1848-diki törvények szellemében a pesti országgyűlés éppen oly ki nem egészített gyűlés a közérdek tárgyalására mint volna azon gyűlés, melyet Szatmár, Szabolcs, Bihar s Bereg képviselőiből hívnának össze Debreczenbe, határozni a királyság sorsa felett.

Rólunk nélkülünk csak akkor lehetne határozni, ha mi kapván a királyi meghívó leveleket, megtagadnók a követek küldését, vagy ha mi revolutóban állván az anyaország ellen mint állott 1848-ban Horvátország, követeink megjelenése lehetetlen volna.

Erdélyre nézve egyik eset sem áll. És ha van is itt benn a nemzetiségek közt némi viszály, az a legnagyobb résznél az alkotmány körén belül foly, s akár a román, akár a szász, nem a királyság alkotmányának ellensége, csak saját érdekeinek óhaját ottan kellő érvényt szerezni, a mely érdekeket az alkotmány igazságos céljainál fogva szépen mind ki lehet egyenlíteni.

A magyar országgyűlés constituens része levén a Királyhágón inneni rész, éppen a február 26-iki patens tárgyalásához lehet legkevésbé hozzá fogni Erdély nélkül, mert éppen e patens az, mely a királyi korona jogait ezen terület minden ízében tagjaiban megtámadta.

Éppen a február 26-diki patens a legerősebb argumentum arra nézve, hogy a korona összes képviseletének együtt kell lennie. Merészelhet-e egy része az országnak e roppant horderejű kérdéshez szólani, habár az regia propositio alakjában terjesztetik elé?

Avagy azt várják talán, hogy Erdély e két millió lakú kis országszelet oldja meg külön az egyesülés törvényét, melyet tán a 15 millió népesű Magyarország nem tud megoldani? Kitenni Erdélyt annak, hogy Magyarországtól elhagyva ostromolt alapokon hívjanak ide egy országgyűlést, hol az ország fele nem fog megjelenni; de a másik fél megjelenve tán kész lesz innen egyenesen akár tömegestől az államtanácsba berukkolni, s magát Ausztria aláztos provinciajának nyilvánítani; kitenni e válságos sorsnak a magyar korona e szép részét, egy neme volna a politikai öngyilkosságnak.

Vajjon bemehet Magyarország oly országgyűlésbe, a mely ellen a reactio erős állást foglal el az oda meg nem hívott rész eljlesztése vagy csüggedése által? Mi részünkről azt hisszük, hogy a magyar megyék követeinek legelső szava csak ez lehet: „Megvagyunk hiva egy országgyűlésre, hol a 26-iki ausztriai patens alapján oy királyi előterjesztvény tétetik, a mely ez ő korna minden kapcsolott és egyesült tartományainak jogairól, igényeivel homlokegyenest ellenkezik, mely cveszi a királyság autonomiáját, elveszi pénz és hűségét, s az alkotmányozó s törvényhozó országgyűlést egy tartományi gyűléssé alacsonyítja le, melynek alig van annyi joga mennyivel egy magyar municipium bír — és e kérdés tárgyalására össze van lva egy csonka országgyűlés, mely ily alakban a 1848-iki szentesített és életbe léptetett törvények értelmében az országot nem képviselheti, nem levén tt az erdélyi részből tanácskozási illetékességgel bíró 73 képviselő, a mely sokkal jelentékenyebb hiázzal szám, hogy sem a nélkül egy ily alkotmány egész alapjával ellenkező előterjesztvényhez lehessen szólani. Tehát kérsékek meg ő felsége, hogy az egyesült Erdély képviselőit hívja meg, addig a országgyűlés elnapolja magát.”

Vajjon kérjük, tehet-e a királyhágón túli megyék képviselete ennél egyéb nyilatkozatot akkor, midőn ezen országgyűlés kötelese az összes királyság sorsa és a koronázás lett tanácskozni?

És ha ez egészen törvény kívánat az uralkodás által nem teljesített, célszerű e tovább kísértetni az alkotmány visszaállítása iránti küzdelmet? Akar-e Magyarország alkotmány birta Erdély nélkül; s nincs-e elhatározva inkább visszaesni a szolgaságba testvérével együtt, ha sem ezt áldozatul dobja?

Erdély magatartását egyelő Magyarhon magatartása határozza el. Erdélynekem szabad országgyűlést tartani egyebütt mint oda-Pesten a többi

magyar megyékkel együtt, de a mely törvény erre kötelezi Erdélyt, ugyanaz hasonlóra kötelezi Magyarországot. Ha a Királyhágón túli rész minket ignorálva jár el, megszegi a törvényt, s minket szerfölött csüggesztene annak védelmezésében, míg szilárd magatartása minket is csak szilárdít.

Ebből következőleg: ha Magyarország kimondja, hogy Erdély nélkül nem tanácskozik, akkor minket hiában visznek csendőrrrel is egy erdélyi külön országgyűlésre, mi ott egy szót sem fogunk tanácskozni; előttünk fog lebegni azon törvényezik, melyre 1848-ban erős vonásokkal fel van írva „**Fedinánd**” magyar király saját kézírati neve, s melynek eredeti példánya itt van illetékes kezeken; és csak egyet fogunk kérdezni: „Ki merészli megszegni a törvényt, melyet az apostoli királyi fölség irt alá, s szentesített?”

Ellenben ha Magyarország illetékesnek látandja magát arra, hogy nálunk nélkül tanácskozzék, ha ő 15 millió népével nem merészlendi megvédeni az 1848-iki törvény legfőbb vívmányát; ha az anyaország elől megy a példaadásban, s a mostani uralkodó fölség elnézi az elődje által szentesített törvény megvetését, megaláztatását: akkor Erdélynek nem lehet képes két millió népével megtartani azt, a mit szinte nyolcz annyival elejtettek.

Tudjuk azonban, hogy szó sincs arról, hogy Magyarország az uniót véglegesen földadja; ámde ez nem elég. Magyarország feladata oly magatartást követni, hogy Erdély egy törvényellenes országgyűlés ellenében azon magatartásból erőt merithessen.

Ez pedig csak úgy lehet, hogy ha ottan nálunk nélkül nem fognak a tanácskozáshoz, s nem engednek időt itt a reactio stratégiájára.

Egy alkotmányos szöveget az 1848-beli erdélyi választási törvény ellen. — Sokat írtak már hazánk hirlapjaiban pro és contra az 1848-beli erdélyi országgyűlésen hozott választási törvényről, s az azokban felhozott erősségeket a k-férvári értekezleten is hazánk legutódosabb hírlapjaitól ismételtettek, ugyanarra, hogy ezen kérdés felett még tovább is szót vesztegetni, midőn az eldöntésre már megvan érve, feletle felesleges lenne. Én e minden szint viselő journalistikai polemikát a legnagyobb figyelemmel kísértem, azért meg kellene elégednem az e tárgyban mondott és írottakkal, s abból magamnak jó rossz megjegyzősdést hozni, a szerint a mint elmém sugalja. Mindazok mellett be kell valanom, hogy nekem e választási törvény érvényességét illetően nemely scrupulusaim fennmaradtak, melyeket ha emlékező tehetségem nem esal, hiszem, hogy eddig nem vitatott senki, úgy a mint én itt czélok. Ha én mint román, csak egyszerűen csatlakozom nemzetem táborához mint bajvivő, akkor fegyverem meglehet csak egy rendes harezifé volnának; de ha szabad a kis ügyekben nagy példákat alkalmazni, Mucius Scaevolát akarom követni s egy pereze éppen az ellenfél táborába rohanni, ha a Capitoliumot meg sem menthetem, legalább találjak egy Porsenára, a ki jól megleckézzek, akarom mondani: én ezen törvényt éppen azon a téren kívánom vitatni, melyet önök magyar journalisták per excellentiám alkotmányosságnak neveznek — az unió terén — mivel önöknek el kell ismerni, hogy a románok is kivétel nélkül szeretik az igazi alkotmányosságot. Vegyük hát, hogy az 1848-beli törvények sérthetetlenek és az unió áll. Az erdélyi országgyűlés 1848-ban hozott V. Ferdinándtól szentesített I-ső törvények által Erdély Magyarhonnal egygyé alakult, következőleg feláldozta s elvesztette éppen az I-ső t-czik által törvényhozási autonomiáját. Így tehát kérdés alá jön, micsoda illetőséggel és jogerővel hozzhatta az erdélyi országgyűlés csak magában a II-dik t-cziket is? ez nekem éppen olyan ténynek tetszik, mintha 50—60 képviselő elszakadva, a pesti hongyűlésből Szegedre vagy Pozsonba mennének, s ott egészen más országgyűlési törvényezikeket alakítának, aztán a pesti országgyűlést egészen ignorálnák. Itt meglehet „egy mezőszéki román” felbeszázást azon kérdéssel, ha a II-dik t-czik kötelező erejét el nem ismerem, következőleg a IV-dikét, mely által a jobbágság megszüntetett, sem ismerem el. Erre azt felelem, hogy a IV-dik t-cziket éppen oly kevésbé ismerem el mint a II-kat, mivel ez éppen oly felesleges mint amaz. A jobbágság már az I. t-czik által megszüntetett, s nem vala szükség azt a IV-dik t. czik által másodszor is megszüntetni.

De tegyük fel, hogy az erdélyi országgyűlés minenkutána a honegység által önmaga mondotta ki halálát, fenntartá mégis jogerejét a maga halottkisértetének, habár a kopersóbból is törvényeket diktálni; én meg kérdem, volt-e neki szüksége Magyarországot egyrésze számára éppen egy új választási törvényt alkotni, a mikor Magyarországnak annak egész terjedelméért, következőleg a volt Erdélyből alakított részért is elég jó választási törvény létezik? Én azt hiszem,

nem! De hozzuk fel azon ellenvetést is, hogy az erdélyi képviselőiség a magyarországi választási törvény alakításában részt nem vett, és Erdélyt illetőleg is szükség vala ezen törvény alkalmazását elintézni. Erre azt kérdem: vajjon nem ismerte el ez a magyarországi választási törvényt éppen az I-ső t.-czikk által? vagy pedig Magyarhonnal csak azon czéllal egyesült, hogy a választási törvényt ott is elrontsa? Miért nem hozott a kolozsvári országgyűlés is éppen oly szabadelvű választási törvényeket mint Magyarhonnal? Azt hiszem csak szabadelvűség hiányában! De vegyük jónak azon mentegetést is, hogy az erdélyi földmivelő osztály censusa csak azért nem rendeztetett a magyarországi census alapja szerint, mert Erdélyben az urbér rendezve nem volt. Hát vajjon a városi fekvő birtokok és jövedelmek értéke rendeztebb-e, mint az erdélyi volt jobbágynak öröksége? Vajjon ha azt nem mondhattátok mint Magyarhonnal, hogy a volt jobbággy egy negyedrészt örökséggel választó, miért nem mondtátok ki ezekre, mint a városi polgárokat egyaránt, hogy t. i. a falusi földmivelő is (volt jobbággy) ha 300 ftot érő földbirtokkal bír, vagy 100 ft évi jövedelmet kimutat, választó lehessen? Vagy pedig a falusi földmivelő fekvő birtoka többet ér a városinál? Miért vetettétek az erdélyi földmivelő osztály nyakába egy 8 ft 40 kr + 4 ft 20 kr, 12 ft 60 krra menő censust?

Ha azzal dicsekedtek, hogy Magyarország alkotmánya legszabadelvűbb az egész világon, mit használ nekem, ha én azt nem élvezhetem? Ha azt mondtátok, hogy a jobbággy rabigájából felmentettétek és a szabad polgárok sorába befogadtátok, miért zárjátok hát előre polgári jogát azon ajtóval, melyen 12 ft 60 kros lakat van? Én lakom egy oly vidéken, melyben az önk censusa után még egy volt jobbággy sem találhatik, ki választó lehessen. Ez a törvény előtti egyenlőség? ez az egyéni szabadság? (a nemzetiséget illetően nem is tesztek említést, mivel előre mondták, hogy az 1848-ki törvények terén állók) hol a kiváltságos osztályok census nélkül választók, hol a városi lakosok mindnyájan igen csekély census mellett, mely szinte semmi, részesítettek ezen jogban, és a falusi földmivelők (volt jobbággyok) azon oszlopai az álladalomnak, kik tisztzer nagyobb terheket hordoznak mint a többi osztályok, ki vannak zárva. Micsoda garanciák van ezeknek az 1848-diki alkotmányban, hogy ama jogosult két osztály lassan-lassan nem löki ismét vissza a harmadikat a szolgásgá? Oh kérlek hát számíttatok el egy ily választási törvényt, mely a reactiót előhívja, és titeket is, minket is ismét az absolutismus vas bilincseibe huz!

Hogy az 1848-beli erdélyi országgyűlés ezen választási törvényt minő czéllal hozta, eléggé tudva van! Ő a helyett, hogy a 6-dik királyi proposíciót még csak tárgyalás alá vette, s annak értelmében a románok öhajításának is eleget tett volna, hozta a nevezett törvényt azért, mivel a románokban anyoni morális erőt nem tett fel, a mennyit azok később bebizonyítottak, s legalább csupán egy esetre hozta, mely eset vele együtt a feledékenység tengerében már végkép elenyészett.

De hogy 32 férfi közül, kik a baza virágaiból voltak egybeszedve a k.-fejevári értekezletre, mondom: 32 férfi közül, kik egy 12 évi szomorú tapasztalás után minket testvériségre és alkotmányos férfiaságra hívnak fel, 27 találkozzék, kik 13-at 40-ből nem alkotmányossággal vádoljanak, hogy egy nem kompetens, igazságtalan, egy 12 év óta meghalt törvényt védjenek, és éppen azok, kik tettetik magokat, hogy futnak az octroismustól, egy egészen anticonstitutionalis törvényt octroirozzanak — ezt elmém fel nem foghatom! Az, ki engem capacitál, valóban erit mihi magnus Apollo!

En fel nem tehetem, hogy az elhírhedt magyar értelmiség között ne találkozzék egy oly férfi, ki engem e kelemenlenségem capacitálhatatlan helyzetéből, melyben én és több hozzám hasonló állunk, kivégez, éppen azért vagyok hátr a tisztelt szerkesztőségét felkérni, szíveskedjék ezen cikket dícsért lapjába, melyet az ily cikkek elfogadásában legszabadelvűbbnek találók — elfogadni, gondolván, hogy ez által az ügynek is, melyet ez igen dícsért lapnak színezete képvisel, annyival inkább szolgálnak, mivel ezen kérdés a legközelebbi országgyűlésen is szőnyegre fog jöni.

Maradvány továbbra is szolgálati készséggel. — Az Olt mellől, febr. 1-jén, 1861.

Egy oltmelléki alkotmányos román.

(D.) Feleletül az 1848-ki választási törvény mellett. — Hogy ön egyenesen lapunkban kívánt nyilatkozni, ez tagadhatlan jele az alkotmány és törvényesség iránti buzgalomnak, mert látszik, hogy akar meggyőzni vagy meggyőződni. Cikkekben új argumentációt hozott fel, melyet sehol sem hallottunk felhozni. Örövendünk ha képesek volnának oly feleletet adni, mely önt s a hasonló gondolkodásukat nézettünknek megnyerje. Feleletünk igen rövid.

Ön azt mondja: az erdélyi országgyűlésen hozott és szentesített I-ső (unió) t.-cz. által Erdély elveszté törvényhozási autonómiaját, tehát kérdés alá jön: minő illetőséggel és jogerővel hozhatta az erdélyi országgyűlés csak magára a II-dik (választási) t.-czikket is?

E kérdésre csak az felelünk, hogy az erdélyi utolsó országgyűlés törvényhozási illetőséggel birt egész addig a perczig, midőn azt a királyi biztos bérekesztette. És ha ez nem elég önmegnyugtató, akkor meg azt feleljük: hogy midőn az országgyűlés a II. t.-czikket hozta, még akkor Erdély nem volt uniálódva és a törvényhozási teljes jogát bírta; mert az unió csak akkor vált törvényes tényévé, mikor az arról hozott I-ső t.-czikk az uralkodó felség által szentesített, és országgyűlésen kihirdetett. Am a II-dik t.-czikket az országgyűlés hozta június 2-án, az I-ső pedig szentesített 10-kén és kihirdetett jun. 19-kén; tehát itt világosan látható, hogy az országgyűlés előbb hozta a választási törvényt, hogysem az unió végre lett volna hajtva és hozta azt éppen az unió által szükségesnek képviselt érvényesítésére. A mint az unió-törvény szentesítve leérkezett, Erdély nem tartott több ülést, csak a zárulást jun. 20-án.

Ezen két észrevételünkkel eléggé kitéstük, hogy az ön kérdése sophismának ügyes, de mint jogi kérdés nem

járja. Külön választási törvény azon okból hozatott, mert a pozsoni V-dik t.-czikk Erdélyre nem volt alkalmazható némi részben, a mennyiben nálunk az urbéri telkek nagyon össze voltak zavarva, szétszórva és hosszas munkálattal kívánt volna annak meghatározása, hogy minő birtokösszeg felel meg nálunk az urbéri értelemben vett 1/4-ed teleknek.

E helyett tehát Erdélyben egyelőre a 8 ft egyenes birtokadót határozták censusul, egyebekben egészen a pozsoni törvény nyomán menvén.

Feltűnik előttünk, hogy ön is, valamint „a mezősi román” is inkább buzognak a pozsoni, mint a kolozsvári választási törvény mellett. Mi ennek örövendünk, mert ugy is Erdély a teljes bekebelezés után azon törvény alá fog esni, addig pedig elég jó törvény a kolozsvári is, a mely elég szabadelvű és a végeredményben a pozsonival egyre megy ki. A kolozsvári t.-cz. szerint senki sincsen a faluközségekben, a ki vagy közvetlenül, vagy közvetve a választásba be ne folyjon, tehát ily elvileg a választási jog mint jog mindenkire ki van terjesztve. E választási törvényben az országgyűlés analogiaja volt felvéve, hol a nagy birtok személyesen, a kisebb birtok nemesség képviselői által gyakorolta országgyűlési jogát; így a követválasztási jogot is a nagyobb birtok, a 8 ftot adozó földész gyakorolta személyesen, a kisebb birtok pedig küldöttek által, az lévén a II-dik t.-cz. 4. § c pontja alatt, hogy a 100 füstöt számlálódó helység két, a kisebb egy képviselő által foly be a követválasztásba; tehát itt a jog közvetve, vagy közvetlenül mindenkire nézve ki van terjesztve, ha a nagyobb birtok, vagy addig is birt jog egyeseknek előnyt is ad mások felett.

Az elv így tisztelve van. A mi az eredményt illeti, mi nem hiszünk, hogy a választók számszerint sokkal többen lennének az 1/4-ed telkes, mint most a 8 ft censussal és ezenkívül minden helységből küldendő választó képviselőkkel egyetemben.

Ön azt mondja: hogy a II-dik t.-czikk azon esetben ha urbéres telki alapon nem rendezheté a censust; miért nem mondta ki a 300 ft értékű birtokot, vagy 100 ft évi jövedelmet census-alapul a falukra nézve is?

Erre nézve azt feleljük: hogy törvényünk ennél többet mondott ki, mert nálunk csak 80 ft jövedelem kell arra, hogy a falusi ember választó lehessen, minthogy a mostani cenzus szerint 8 ft egyenes adónak 80 ftot hajtó birtok felel meg.

Hogy miért nem kötötték egyszersmind a 300 forint értékű földhöz e jogot? arra idő nem lehetett, hogy oly hosszadalmas becslést hajtsanak véghez, s mégis a sürgető országgyűlésre kellő időben megjelenjenek; de még az is megfontolandó, hogy igazság szerint a várost kisebb census illeti, miután az a választási jogot csak is a censussal bírók által gyakorolja, míg falun minden lélek választó, legalább közösi képviselő által közvetve. Értelmiségben is a városi nép fennebb áll mint a falusi földész.

Együttal megjegyzem, hogy ön 8 ft 40 kr + 4 ft 20 kr censusról beszél; az 1848-ki törvényben pedig csakis 8 ft census van. Mi látnak a különbséget ezen 8 ft mostani és 1848-ki értéke között; de mi részünkről az angolok szigorúságával értelmezve a törvényt, a 8 ft hű megtartására szavaztunk s arra szavazunk mindig, míg más törvény nem hozatik. Ezt annak idejében egyenesen kimondottuk. Tehát nem 12 ft 60 kr, hanem 8 ftól van szó. Mi megnéztük a kolozsvári kerületi cenzust, s ugy találtuk, hogy nagyszámú választó lesz a népből 8 forint censussal s nem lehet panasza a népnek, mert a földkerekségen sehol sincs a választási jog ily kevés pensushoz kötve.

A mi már a törvényes szempontot illeti, fennebb megmutattam, hogy Erdélynek joga volt ezen törvényt hozni, és ezen törvény most is, habár ideiglenes volt, kötelez minket mindaddig, míg a közös országgyűlésen a VII-dik pozsoni t.-cz. 5-dik §-sa szerint el nem határoztatik az, minő külön szokások és törvények azok, melyek Erdélyre nézve ezután is megfogadtak?

Ekkor lehet szó arról, hogy Erdélyre is a magyarországi választási rendszer alkalmaztassék, és mi bizonyosan nem fogunk annak ellene mondani, sőt ha ellentmondanánk is, jórészt azt alkalmának, mert egy képviselőben egyarányunk kell lenni a választó törvénynek is. E szerint ha önk szeretik a pozsoni választó törvényt, miért difficultálják a kolozsvári, mely csak átmenti hidul szolgál a pozsonihoz? A kolozsvári törvény mellett azért buzognak, mert csak az a törvény reánk nézve, míg az országgyűlés nem alkalmazza ide is a pozsonit. E választó törvényvel csak most egyszer választanak, s e mellett nem vész el a világ.

Nekünk most legfőbb kötelességünk, hogy a létező törvényhez, akár jó, akár rossz, szigorúan ragaszkodjunk azon elvből, mert országgyűlésen kívül semmi újat nem szabad teremtenünk.

Higgyék el önk, hogy ha a magyarok a románokat és Schmidt urat követve, bele mentek volna újabb törvényprojectumokba, akkor az osztrák miniszterek azt mondták volna: ime, ti magyarok elismertétek, hogy nincs törvényetek, tehát adni kell; ti kérték egy ölet, mi adunk egy araszt.

Önöknek most nem tessék 8 ft censussal közvetlen, s ezenkívül közösi képviselő által közvetve választási jog; akkor majd megmentenék a census feletti aggodalomtól, mert ekkor bizony az osztrák diplomaták még mind csak közvetve vagy készszerű választási jogot octroy roztak; így van ez legközelebből Horvátországban is.

Ragaszkodjanak önk szigorúan az alkotmányhoz, az a miénk és önké, vértünkkel szerzettük azt s nem mások kegyelméből bírjuk. Az alkotmányos élet természete az, hogy azt mindinkább lehet fejteni a nép javára, míg az octroyalt jogokból a kegyelmező urak nagy adagokat igények nehé napokban; de apránként szépen visszaveszik, a mint történt ez Európa több országában a múlt évtized végén, és történt legkivált éppen önökkel, románokkal is, kik a nagy álmok után kaptak volt nagy semmit.

Pénztárnoki jelentés a gazdasági egyesület, márczius 11-diki gyűlésén. — Tisztelt közgyűlés! Beesés meg-

bizátasunk következtében az egyesület-pénztár és számadási könyveket megvizsgálván tisztelettel jelentjük:

A pénztárnok ur által nagy pontossággal és jártassággal kezelt számadási könyveket; főkönyvet, segéd számadási könyveket, szelvényes nyugtakönyvet; továbbá a számadatra vonatkozó okmányokat, kötelezvényeket, készpénz és urbéri papírban levő pénzösszeget, a legutóbbi, a legjobb rendben találtuk: így a pénztár, az ügytendrend lelkiismeretes kezelését és ebből folyólag az egyesület vagyona biztonságát tekintve, pénztárnok Kuliskegy János ur eljárása érdemeit méltánlaltal ismertetjük el.

A pénztár állása 1860. év végén a következő volt:

I. Alaptőke.

a) Fekvő birtokban	3,811 ft 50 kr.
b) 7 db. magán kötelezvény	12,740 " "
c) 34 db. és urb. kárp. p. 14,647 " 50 "	
d) 73 db. alapítványi magán kötelezvényben 15,372 " 25 "	
e) Készpénzben	609 " "

Összesen 47,180 ft 25 kr.

1859-dik év végén volt az alaptőke 39,382 " "

és így egy év alatt nevedekett 7,798 ft " "

Egyes pontokban.

II. Gépszerző szakosztály.

Kiadott:	Bevett:
1064 ft 94 krt.	409 forintot.
Adós az egyesület pénztárának 655 frttal, a miből 277 forint 1859-beli adósság.	

III. Állattárlati alap.

Kiadott:	Bevett:
152 ft 57 krt.	maradvány 331 forint.
	idei bejövétel 235 ft 21 kr.
Ezen alapján van 413. 68. a miből 4 db. arany.	

IV. Gazdasági pályamunkák alapja.

Ezen osztálynak van 230 frtja ebből 26 db. arany.	
V. Kivitelek.	

Kiadott:	Bevett:
Vinczellér, kertész, kertészlegényekre	808 ft 82 kr.
Kerti kellékekre	322 " 25 "
Épület igazítás, megrendelések	41 " 12 "
Összesen 1,172 ft 19 kr.	

Bevett:	
Oltványokból	653 " 16 "
Vetemény, szőlő és magból	54 " 15 "
Mult évi maradék	166 " 55 "
Összesen 813 ft 86 kr.	

E szerint a különbség 357 ft 33 kr, a miből ha a nyílt számla szerint kiadott 150 frtot is hozzáadjuk, a kötelek 1860. évben 507 frttal 33 krral többet adott ki mint a mennyit jövedelmezett.

VI. Egyesület kezelése.

Kiadott:	Bevett:
Selyemtenyészés 200 frt.	Kamat és részvény 2,420 ft 24 kr.
Eperfa tenyésztés 84 " "	Mult évi maradék 128 " 74 "
Titkári fizetés 1,055 " "	
Pénztárnok 120 " "	Összesen 2,549 " 1 "
Nyomda folyóirat 346 " "	
Borászati körut 103 " "	
Levelezés stb. 97 " 21 kr.	
Összesen 2,005 " 21 "	
Marad 443 " 80 "	

Munkálatainkból kifolyólag megjegyezzük: a köztelki adósság vagy költségre nézve; sokan vannak a kik az elmúlt év tavaszán vásárolt gyümölcsfa eseményekért illetőseket még be nem fizették, a különvő illetőség mintegy 310 forintba megy, a mi ha begyűl a köztelek javára rovandó fel. A begyűjtéssel bizassék meg a titkár, s a bejött összeget szolgáltatassa be az egyesület pénztárába.

Kolozsvárt, márczius 3-án, 1861. — Melyek után tisztelettel maradtunk: Ujfalvi Sándor, Pákei Lajos, Páll Sándor, Nagy Ferencz, Nagy János.

4. Ezen jelentésre vonatkozólag, egyik tagtársunk azon észrevételt teszi, hogy bizottság jelentésében említés nélkül hagyja azon pénzösszeget, melynek az egyesület pénztárába be kellett volna gyűlni, pedig a titkári jelentésből, a pénztárnok jegyzeteiből, az igazgató választmányának köztudomására jutott határozataiból kitészik, hogy a kamat és részvényhátalék jelentékeny mennyiséggel nevedekett, a minél fogva indítványozza, hogy a bizottság jövőndönti figyelmét erre is kiterjeszse, s a hátralékot az adósok névsorával együtt a közgyűlés eleibe terjeszse. A közgyűlés ezen indítványt elfogadván, ennek következtében felmerült azon kérdés, hogy az olyan tagok ellenében, kik részvényesekből alapították lettek, de azelőtt részvényes kötelezettségeknek még eleget nem tettek volt, valamint oly tagokkal szemben, kik személyes beleegyezésükön kívül, mások bejelentése nyomán lettek tagjai az egyesületnek, s részvényeiket nem is fizették be, az igazgató választmány minő eljárással lépjen fel? A közgyűlés, hogy a valódi tartozás s ebből folyó követelhetési jogával tisztába jöjjen, báró Huszár Sándor elnöksége alatt bizottságot nevez ki, a melynek tagjai: báró Bánffy Dániel, Finály Henrik, Jakab Elek, Nagy Elek, Öcs-vai Ferencz, Páll Sándor és a titkár, a bizottságot oda utasítván, hogy az adatok megvizsgálása után, az egyesület tagjait kategóriákra osztva jegezzék fel: kik tettek eleget ígéretüknek, kik volnának képzelt tagjai az egyesületnek, azon megjegyzéssel az utóbbiakra nézve, hogy azok mindaddig, míg a hozzájuk intézett felszólításra, levélben magokat nem igazolták, a névsorból ki nem töröndök. A bizottság e szerint készített munkáját a választmányának adja be jóváhagyás végett.

5. Alelnök Tiszta László előadja: a) Miután régebbi események az idén mind eladunk, s a gyeptébe fészkelte hernyók a tavalyi oltványokat elpusztíták, ma már oda jutottunk, hogy az oltványos kertek újból be kell állítanunk tetemes költség felhasználása mellett. Ha már azt akarjuk, hogy a kert az egyesület és az egész országra nézve jövedelmessé tegyük, s a jövedelmet bizottság, a kert beállítása mellett, ama panaszos gyepté helyett is deszkapalánkkal kell kertünket körülvetetni, vala-

mint más oldalról is új kerítést készíttetni. A t. közgyűlés a szükségesek megtételét a választmányra bízta. Az igazgató választmány pénzügyi miatt megbízatásának nem feltehető meg, az egyet érdeke, hazánk gazdasági ügye pedig követeli, hogy e bajon segítségül, felkéri azért a közgyűlést, hogy azon esetre, ha a jelen tavaszon a restantiából elégséges pénz be nem gyűlne, a köztelkeken teendők fedezésére, a közgyűlés az alaptökeből, kölcsönök előlegezésére annyit, a mennyi az elkerülhetetlen megcsináltatására szükséges, azon feltétel mellett, hogy a köztelkek az alaptökének azt megtéríteni köteles legyen.

b) A helybeli nemes városi tanács, a 2—3 holdnyi epreskertnek való helyiségre nézve, azt az ígéretet tette, hogy a lehetőségig igyekeznék fog azt az egyet valamelyik kertes szomszédságában jelezni ki, vagy szerezni meg. Köztudomás szerint éppen az egyet köztelke szomszédságában egy 9 holdnyi föld eladó, s ha az egyet azt, a nemes várossal együtt illő árban megvásárolhatná, a szerzeményből az egyetért több rendbeli haszon háromolna. Ugyanis: az idomitalan sok kerítést követelő keskeny telek rendes alakot nyerve, a bozotos gyeptől menekülne; a föld hasznát illetőleg: annak egy részét epreskertnek, egy más részét szőlőfanevelésre fordítaná és a többi takarmány és gabonamag nagyban termelésére használhatná, és mindezeknél fogva az egyet a jogosan sokasodó igényeknek inkább megfeleltethetne. Ezen okoknál fogva a szomszéd föld megvételét a közgyűlésnek ajánlja.

Az első pontra nézve a közgyűlés beleegyezik, hogy az alaptöke kölcsönölőget adjon a köztelkeknek, s mivel jelenleg a pénztárban készpénz nincs, felhatalmazza a választmányt, hogy négy hét felmondás feltétele mellett kötött néhány száz frtnyi köztelvényt az illetőnek felmondjon.

A kertes megtekintésére, és ennek következtében készítenő költségvetés megtételére kivevén Tisza László, báró Bánffy Dániel, Bíró Lajos, id. Tauffer Ferencz urakat és a titkárt. A második pont alatti indítványt a közgyűlés hasonlóképp elfogadja.

Az igazgató választmány ajánlata nyomán t. Lorényi József és t. Balogh Imre urakat a közgyűlés tiszteletbeli tagoknak örömmel fogadja.

A nyári közgyűlés tartásának idejére nézve a közgyűlés ragaszkodik a lóvásár és lóverseny idejéhez.

Végre az üresedésbe jött választmányi tagságra szava zás történnén, a szavazások többségét Bíró Lajos ur nyerte el. Nagy János s. k. titkok.

KÜLÖNFÉLEK.

— Szilágy-Cseken a katonaság és népség között sajnos összefutkozás történt. Részleteket még nem kaptunk. Közép-Szolnokmegye főispánja a fűszolgabírói jelentés nyomán értesítve a sajnós eseményről, Liechtenstein herceg ö magasságához felírta, hogy a katonaságot az említett mezővárosból vonja ki, hasonló kedvetlenségek elkerülése végett.

— Gyász hír. Marosvásárhely egyik köztisztelői orvos tudora Péter Pál folyó hó 17-én élt 69-ik évében jobb létre költözött. Az ottani ref. főiskola egyik érdemes algonokát, Marosvásárhely és vidéke egyik leghíresebb orvosát veszít az elhunytban.

— A „Sürgöny“-nek Bécsből március 18-káról írják: „Az Erdélyt illető szervezési munkálatok a napokban fogják megyni a legfelsőbb helyben hagyást.”

— Erdélyben a szolga személyzet és pénzügyőrök kivételével 1887 es. kir. hivatalnok van; köztük 757 külföldi.

— A „Lloyd“ úgy értesít, hogy az országbíró által fölterjesztett s a királyi táblát váltó-feltörvényszéket, váltó- és kerületi törvényszékeket illető kinevezések, a legfelsőbb jóváhagyást megnyerték. A törvényszékek egészen a 48 előtti modorban vannak rendezve, nevezetesen egy váltó-feltörvényszék Pesten, egy Pozsonyban, egy Sopronban, egy Eperjesen, egy Debreczenben és egy Aradon, továbbá 4 kerületi törvényszék: Eperjesen, Debreczenben, Kőszegen és Nagy-Szombatban. A kinevezések már ez illető államokra is megtörténtek.

— Trencsénből a királyi meghívó levélre felírás intéztetett. Ö Felségéhez, gróf Csáky László s Kubicza Pál indítványai folytán oly értelemben, hogy e megye az országgyűlést nem tekintheti törvényesen egybehívottnak mind addig, míg Erdély az 1848. unio alapján, s az országhoz kapcsolt részek külön királyi levelek által meg nem hívatnak, és hogy az országgyűlés csak akkor intézkedhetik törvényerejűleg egy koronázás, mint egyéb törvényhozási teendők iránt, ha az 1847/8-ki törvények alapján Pestre és nem Budára hívatik össze és teljes számban megalakult.

— Mint a „M. O.“-nak írják: Asbot Lajos tbnk a napokban szabadon fog bocsátatni; ellene semmi büntényt sem állapítottak meg.

— Március 15-ét a Királyhágón túl majd mindenütt megünnepelték.

— A Teleki-jutalomra pályázott öt szomorujáték közül „A trónvesztett“ címűnek, mint aránylag legjobbnak ítéltetett. Szerzője Szigligeti Ede.

POLITIKAI HIREK.

— Milano, mart. 17. A Perseveranza jelenti: A Rómában 14-én szándékolt piemonti tüntetések Goyon által, ki az nap nagy csapaterőt fejtett ki, tökéletesen megünnepelték. Goyon e végre állítólag szigorú rendeletet kapott, mire Napoleont a törvényhozó testület heves megtámadásai birtok olasz politikája ellen. A római ügyekre vonatkozó tárgyalások élénken folynak, épp oly élénk a sürgönyváltás Páris, Róma és Turin között. A Cialdini által vezényelt csapatok, a Lombardia szerint, induló parancsot kaptak Bolognából, egy gyalog ezred s a Bergamo dandár kivételével, mely Gaeta helyőrségeül van kiszemelve.

— Turin, mart. 16. A kamra beismeri sürgető szükségét egy oly petíciónak, mely azt kívánja, hogy a kormány Napoleon császárnál — a francia csapatoknak Rómából való gyors visszavonása végett — közbevesse magát.

— A „Vat.“ turini levelezője mart. 12-éről írja: „Hiteles forrásból arról értesülök, hogy Garibaldi az olasz király által meghívást kapott, lehető legelőbb Turinban megjelenni, hogy aztán az önkényes csapatok fölötti parancsnokságot személyesen átválthesse. Ugyanis, különféle önkényes csapatokból egy külön sönállóság működendő hadsereg alakítása van elhatározva, fővezéreül pedig Garibaldi kiszemelve. Hogy ez utóbbi az ajánlatot elfogadta, kiténik abból, miszerint Olaszország több nagy városában összesen 10,000 önkényes öltözképet rendelt meg, s hogy ezek készítése a legnagyobb erővel már is megkezdett.” — Igen feltűnő, hogy a rendszeren jól értesült Perseveranza és Opinione egy idő óta igen nyugtalanító híreket közölnek az osztrák határszélekről.

— A „Patrie“ fel van hatalmazva azon nyilatkozatra, hogy Napoleon hg. nem megy Olaszországba. Párisban attól tartanak, hogy a herceg megjelenését, ki beszéde óta nagy népszerűséget nyert, Olaszországban a pápai világi hatalom elleni felkelés jeladásának vennék. A császár tehát jobbnak látta, hogy az utazás elhalasztassék.

— Milano, mart. 16. A Perseveranza úgy hiszi, hogy Cialdini Turinba fog menni a parlamenti ülésekben részt veendő. A parlament elé állítólag egy törvényjavaslat fog terjesztetni, mely meghatározza, hogy az olasz királyság kikiáltásának ünnepélye június első vasárnapján tartassék meg. A kamra egy bizottmányt nevezett ki a tengerészeti ujonczozásra vonatkozó törvényjavaslat megvizsgálására.

— Az angol alsóházban mart. 14-dikén Duncombe interpellációjára Lewis úgy nyilatkozott, hogy a rendőrségi biztos azért szökött fel Day nyomdászát a magyar bankjegyek visszatartására, mivel a kormány úgy vélekedett, hogy egy idegen állam pénzjegyeinek utánzásáról van szó. Hozzá tette a miniszter, hogy a titkos rendőrség nem folyt be a dologba, s a kormány semmi pénzt sem költött ez ügyre. (Az utóbbi jelentéseket azért tette a miniszter, mert Duncombe azzal vádolta volt a kormányt, hogy egy titkos kém, mint munkás, a Day-féle nyomdába lopózott). Bright szeretné tudni, ki figyelmeztette a rendőrbiztost a bankjegykészítésekre, mert valakinek el kellett lopni a nyomdában azon bankjegyet, melyet a biztos kapott s melyet aztán a törvényszéknél is felmutattak. Ha azt valami rendőrgyűnök tette, ki kell lennie, hogy a rendőrség ezel áthágta jogkörét. Henley azt mondja, hogy a háznak joga van megtudni, eltilthat-e a rendőrség valami gyármunkát gyármunka kiadásától, ha semmi vád sincs ellene. Lewis nem tud semmit arról, hogy a rendőrség kémkedőleg járt volna el a dologban. Mikor a kormány meggyőződött, hogy a bankjegyek nem az osztrák jegyek hamisítványai, de új, még csak megalakuló kormány pénzei, látta, hogy itt más ügy forog, s kérdést tett a koronaügyészekhez. Ezeknek véleménye folytán elhatározta a kormány, hogy Day ellen nem lépnek fel perrel, s tudatták is Daygel, hogy a felszólítás a bankjegyek visszatartására csak pillanatra szólt, s 24 óráig sem hihette, hogy a rendőrség le fogja foglalni tulajdonát. Bright: De hát hogy jutott a kormány azon egy bankjegyi-példányhoz? Lewis azt feleli, hogy Mayne rendőrbiztos által. A Daily News sajnálja, hogy a kormány a bankjegyi-ügybe ártotta magát, még pedig oly titokzatosan. Hiszen a belügyminiszter, ugymond, maga megvallotta, hogy a rendőrbiztos az ő utasításai szerint járt el! Az egész dologban semmi angol érdek nem forgott, s még sincs mindeddig megfejtve, vajjon az angol vagy az osztrák kormány fizette-e a kémeket, ki a titkot elárulta. A „M. Post“ a kormányt védelmezve, roszalja, hogy Kossuth oly tényt követett el, mely Angolország barátságos viszonyát Ausztriával sérti. A bankjegyek egyébiránt, ugye-meg továbbá, nem hamisításnak tekintendők, de forradalomra való előkészületnek. S nem a kérdés, folytatja, ohajtja-e az angol nép, hogy a magyarok szint-ugy, mint a velenceiek, szabaduljanak ki az osztrák kezéből. Végül azt mondja, hogy az elkövetett tény ellen bünyfenítőleg nem lehet ugyan eljárni, a polgári törvényszék azonban gátot fog vetni az efféle eljárásnak, melyet, ha végcélja még oly jó is, nem lehet menteni. A bankjegyi-ügy egyébiránt martius 16-kán a polgári törvényszéknél is előkerült, hanem csak holmi formások eligazítása forgott fenn.

— Day és fiai és Kossuth perét az osztrák császár ellen Collier alsóházi tag s egyik legjelesebb ügyvéd vállalta el. A pénzügyítésre három alsóházi tag,

James Coningham és Stansfeld és Newman tanár szökötték föl a közönséget.

— Samninka mellett, heves csata után, török csapatok szálltak ki. A török hajók ezen alkalommal jelentékeny veszteségeket okoztak a montenegróiaknak.

— Beirut, febr. 28. Abro Efendi egy vizsgálat vezetésére Szaidába ment. Egy druzesapat Bedséből Khaimé falát megtámadta. Khaled pasa, ki Hauranba volt küldve, hogy a druzákat elvágja, Damaszkuszba visszasietett. Az ottani keresztények panaszkodnak, hogy szüntelen életveszélyben vannak s még semmi kárpótlást nem kaptak.

— Bécs, mart. A „P. L.“ írja: A montenegrói műveletekről itt feltűnőleg mely hallgatás uralkodik, holott tudva van, hogy a fegyverszünet már lejárt, s a feketehegyi lakosság ismét hozzálátott műveleteihez, melyek kiváltképp oda irányozták, hogy Antivarit kézre keríthessék s oda befészkeljék magukat. Ezen fontos tengerparti pont birtokában képesek volnának Garibaldi szabadesapatainak kiszállítását eszközölni, a mit aztán a raják általános fölkelése fogna kísérni. Ezen terv ugyan egyelőre megbukottnak tekintendő. Az osztrák kormány erről értesülve volt, s a dalmatiai partokat lehetőleg meg is erősíté, és figyelmeztette arra a török kormányt s csapatokat és élelmi szereket szállított Antivariba. Hanem kérdés, képes lesz-e huzamos ideig akadályozni a kiszállást, mert hogy az csak elhalasztatott, de fel nem hagytak vele, az bizonyos. A montenegróiak folytatják berontásaikat a török területre, s minél nagyobb károkat iparkodnak ellenségeiknek tenni. A törökök pedig csak kevés harczerőt állíthatnak velök szembe, mert nekik Hercegovinát, Bolgár- és Bosnyakországot kell megszállva tartaniok, hol a fölkelés már egészen megérett a kitörésre, s csak a jeladást várja, a mi ezuttal hihetőleg Szerbiából jövend, hol a készülődések nagy szorgalommal folynak. És ha kitör a fölkelés, akkor Oroszország kénytelen beavatkozni, habár ohajtaná is a keleti kérdés megoldását még elnapolni.

Bármennyire előrelátható volt Messina átadása, mégis nagyon lehangoló az államminiszteriumot; mert meg levén oldva Nápoly kérdése, attól tartanak, hogy most már Rómára és Velenczére kerülend a sor, ez utóbbival pedig szoros összefüggésben látszik lenni a magyarországi kérdés. A magyar országgyűlés nem eshetett volna szerencsével biztatóbb időre.

Ujabbak. — Péterváry, vasárnap. Ma hirdettetett ki a parasztokat földszabadító rendelvény. A földbirtokosok megtartják tulajdonosi jogukat, de a parasztoknak hagyják a paraszttelkeket szolgáltatás mellett, folytonos haszonvételül. Ezen átmeneti korszakot képező állapotban a parasztok urbéreseknek nevezetnek. A parasztoknak meg van adva a jog, telkeket vásárolni a földesur jóváhagyásával, s akkor a parasztok szabad földbirtokosok. Ezen rendelet két év alatt mindenütt végrehajtandó. Addig a parasztok az előbbi függő állapotban maradnak földesuraik irányában.

— A zágrábi újság hétfői számában a bosnyák határszéleiről e. hó 14-irák: Égész Bosnyakországban a bashibozukok riadójelekkel hívatnak össze. Azt mondják, hogy a török csapatok Gackónál vereséget szenvedtek. Montenegro- és Hercegovinában idegen befolyást föltételeznek. A bosnyákországi raják békében vannak s egyelőre a bosnyák fölkelésben nem veendek részt.

— Krakó. A „Czas“ hétfői (mart. 18.) számában ez áll: Varsó, mart. 17. Az összes polgárság óvást tön a császári leirat azon kifejezése ellen, mintha a fölirat csak néhány egyén nyilatkozványa lenne, az aláírók sokaságára utalván. Mire Gorcsakoff azt válaszolá: hogy minden további fölirat elfogadását megtagadja; az aláírók gyűjtését lázadásnak tekintendi s mint katoná fog működni. A polgárbizottmány fölterjesztést intézett a herceghez. A szenvedélyes igazoltatás új jelenségei a bizalmasan ígért reformok eszközölésének mielőbbi kihirdetését igénylik.

— Az „Opinion nat.“ mart. 16-ki vezércikkében Ausztria támadó harci készüléteiről beszél: mindegyre újabb csapatküldeményeket jelentenek, — így szól az idézett lap — hatalmas tenger alatti villánytelepekről beszélnek, melyekkel Velenczében fognak kísérletet tenni, az osztrák tengeri erő fegyveréről és egy Törökországgal véd- és dacszövetségről, mely a Duna melletti és dalmatiai felkelés elfojtását illetné.

— Turin, mart. 19. Civitella del Tronto nem akar engedelmessékedni a megadás végett hozzá intézett parancsnak.

— A zágrábi hírlap levelezője után: Serajevo, mart. 12. A Mostarból érkezett hírek felette nyugtalanító. A keresztény-lázadás egész Hercegovinában kitört. A montenegróiak számosan jelentek meg. Minden oldalról harc, nagyobb részt a török

kök kárára. Montenegró határszélein az az összes török falvak elhamvasztattak, a törökök hadi- és élelem-szállítmányai elszedettek. Az összes rendes katonaság a harcztérre indult. 7000 bashibozuk soroztatott be.

— A zágrábi ujság a Montenegro, Bosnyák-ország-, Hercegovina- és Szerbiában felmerült legújabb eseményekről elmélkedvén, azt a nézetet nyilvánítja, hogy ott oly dolgok vannak készülöben, melyek roppant horderővel bírhatnak. A montenegróiak betörései török területre, melyek a múlt hónap második felében Spuz-, Podgorizza és Suttorina-nál kezdődtek, most már a hegyvidék délnyugati és északkeleti részére is kiterjedtek és pedig egyrészt Antivári és Spica-, másrészt Foca és Kulasin felé. Garibaldinak szándékából, az albán partokon kikötni, valamint a montenegróiaknak Antivári ellen, azon célból intézni szándéklott támadásából, hogy egy parti pontot nyerjenek és ott megfészkeljék magukat, nem lehet egyebet következtetni, mint hogy a montenegróiak betörései török területre összefüggésben állnak az olasz testvérekkel és Garibaldi hadjárati terveivel. Azt már közöltük, hogy Szerbia 50,000 embert akart felállítani határszélein.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE martius 19-kén.

Állam-adósság.	pénzben	áruban		pénzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76.40	76.50	Ausztr. államvaspálya	286.— 286.50
5%-os metalliques	100 frt.	64.80	64.90	Nyugati vasut	186.— 186.50
Földtehermentesítések.				Parubitzai vasut	106.— 106.50
5%-os magyarországi	100 frt.	64.75	65.25	Tiszai vasut	147.— 147.—
5%-os bánági, horvát és szláv	100 frt.	63.—	63.50	Déli vaspálya 60% (ex div.)	190.— 191.—
5%-os erdélyi	100 frt.	61.50	62.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	155.50 156.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	119.— 121.—
Trieszti db.	100 ft pp.	125.—	126.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	100.—	100.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	36.25	36.75	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	91.—	92.—	Három hónapra	
Salm	40 ft pp.	37.50	38.—	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	125.— 125.25
Pálffy	40 ft pp.	36.50	37.—	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	125.15 125.25
Clary	40 ft pp.	36.25	36.75	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. érték.) 4 %	— —
St. Genois	40 ft pp.	36.75	36.25	M. Frankfurt 100 d. ném. ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	125.30 125.50
Windischgrätz	20 ft pp.	21.75	22.25	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2 %	110.50 110.75
Waldstein	20 ft pp.	26.15	26.75	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	147.15 147.25
Keglevich	10 ft pp.	16.25	16.75	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 %	58.30 58.40
Részvények.				Pénznemek.	
Nemzeti bank ex div.)		722.—	724.—	Korona	20.20 —
Hitelintézet 200 frt		163.20	163.30	Császári arany	6.97 —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt		566.—	568.—	Recezs arany	6.97 —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		413.—	415.—	Napoleons'or	11.79 —
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		145.—	155.—	Orosz imperiale	12.07 —
Budapesti lánczhid 500 ft pp.		380.—	385.—	Ezüst	46.50 —
Éjszaki vasut		1904.70	1904.90	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	41.50 —

H I R D E T É S E K.

(90) Sz. 997—1861.

H i r d e t m é n y.

Kolozsvár város utcaí éji világítására eddig használt hólgyagos lámpák a közelebből létesített Canfinnali világításra használhatók nem lévén, azok eladódva tételtek s az eladásra folyó évi április 10-dike tüzetelt ki.

Az eladandó 253 hólgyagos lámpa tartóval, bádogg fedéllel és mécsesrel van ellátva. Az eladás árverés útján a gazdai hivatal irodájában fog végrehatni, s a felkiáltási ár egy lámpára 2 frt 30 kr. ban van megállítva; ha azonban mind a 253 lámpára vásárló találkozik, a vásár egyezés útján is eszközölhető lesz.

A kolozsvári tanácsból március 19-kén 1861.

(87) 44. sz.

Árverezési hirdetemény.

Az alólírt közjegyző által köztudomásra juttatik, hogy a néhai Fogarasi Pap Ágnes özvegy Nappendruck Ferencznő hagyatékához tartozó ezüst neműek, ékszerék, házi butorok, czin-, réz- és porcellán-edények, a néhainak külső monostorutcaí 85. számú tulajdon házában, f. 1861-dik év martius 20-kán és szükség esetén 27-kén, mindenkor délelőtti 9 órától kezdve, nyilvános árverezés útján el fognak adatni.

Kolozsvárt. martius 19-kén, 1861.

Pagátsnik Miksa.

NEM HIVATALOS.

(93)

Orvostudor Romershausen

szemessentiája.

Egy jeles gyógyszer a gyenge szemek látereje megerősítésére, meggyógyítására és megtartására.

Gyertyavilágágnál tartós munkálás és nem elégséges világosság által előidézett szem gyengeségek ellen és a szemeknek, erős szél, por s a t. által okozott könnyű fájdalmaiban nincsen jobb gyógyszer ezen szemessentiánál.

Kapható Kolozsvárt gyógyszerész Wolff János úrnál.

(94)

(1—3)

Alsó-Jára községe a magas cs. kir. Helytartóságtól mult évi september hava 9-ik napján 1861. sz. alatt évenként május hava 1-én és október 3-ik napján tartandó két országos vásárokat, úgy a kolozsvári mlgs. cs. kir. kerületi hivatalától idei febr. 22 ki 1035. sz. alatt minden héten kedden tartandó egy heti vásárt nyert.

Járában, márcz. 10-én 1861.

Váradi István, főbíró.
Dávid András, jegyző.

(92)

(1—3)

Hirdetés.

Özv. b. Kemény Györgyné ő ngának nemes Kolozsmege m.-szombatellki határában van egy 249 hold, és a pusztá-kamarási határon a „nagy völgy” nevű helyben 148 hold igen jó legelőnek való helyek, jó itatókkal ellátva. folyó év április 1-ső napjától egy vagy több évre kiadó.

Értekezhetni ez iránt Margitán b. Kemény Györgyné ő ngával, vagy P. Kamarason Törpényi Lajos gazdatisztal.

(91)

(1—1)

A Felvinczi Lajos hagyatékához tartozó Hármás fogadóknál lévő egy, minden szükségességgel ellátott fogadó, ahoz tartozó kevés külső szántó és kaszálóval, a f. évi Április 24-kétől, jövő 1862 ik év Április 24-ig, folyó év Április 1-sőjén déltől 9 órákor Tordán az 572. sz. alatti

háznál haszonbérbe ki fog adatni: 25 frt bálnap-pénz bétetele, s annak a többet ígérő által egész évi haszonbérnek felére azonnali kiegészítése feltétele alatt; a feltételek többi pontjairól addig is értekezhetni alólírtál.

Tordán, márcz. 19-én, 1861.

Weres Károly,
tömeg gondnok.

(86)

(3—3)

M. L. urnak!

A mult hónapban hozzám intézett becses levele nyomán eddigelé semmi eredményt nem nyertem, és hogy az ön előtt ismert tárgyat sikerrel bevégezhessem, kérem önt engem e hó bár melyik napján házamnál delután két és három óra közt meglátogatni.

K. M.

(89)

(2—3)

Eladó zongora.

Egy új Müllner féle 7 1/2 octávás zongora eladó.

Értekezhetni iránta Stein J. könyvkereskedésében Kolozsvárt.

(98)

Haszonbéri hirdetemény.

(2—3)

A Nagy István örökösöknek N.-Nyulason fekvő következő jószáguk, a folyó 1861-dik év szent György naptól kezdve 4 vagy 6 évekre haszonbérbe kiadó.

1-ször. A falu közötti 1 1/2 hold nagyságú curialis telek, kiterjedett gyümölcs-össel, lakóházzal, eselédházzal és gabonással ellátva, egy a telek mellett fekvő 3 hold első osztályú földdel.

2-ször. A falu között 4 telek, lakházakkal ellátva.

3-ször. A n.-nyulasi határban 137 hold commassált s nagyobb részben első osztályú szántó, 54 hold nagyobbára első osztályú rét és szénafü hely, 15 hold legelő 12 hold erdő.

4-ször. A szomszéd Oroszfáján egy curialis telek, külsőségeivel, továbbá 30 hold szántó, 15 hold kaszáló, 6 hold legelő.

5-ször. Mező-Szentmártonon egy pusztá belső telek, 17 hold szántó, 6 hold kaszáló.

Értekezhetni a haszonbérbes összeg és feltételek iránt bérmentes levél által Mikó Mihály-lal. Utolsó posta Gyergyó-Szentmiklós.

(32) | 23/3 1861. |

Valódi

MOLL SEIDLICZ PORA.

mely a párisi mükiallítás aranyérmet nyert.

Középpontí raktára a „Góly a h o z” czimzett gyógyszer-tár Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetésül. Hogy az én gyártmányaimat a másokéval össze ne cserélhessék, s hogy formámnak jogtalan bitórlását megakadályozhassam, gyári jegyem „Moll Seidlitz-pora” ezután nem csak az iskatula fedelén, hanem minden fehér papíron, a melyben a poradag foglaltatik, vizíratilag látható lesz.

Ára egy bepecsételt eredeti iskatulának 1 ft 25 kr o. é. Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonnyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig elő ismert házi gyógyszerek közt bizonynyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi halálat részletes biz. nyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegység, idegbaj, szívdobogás, ideges főfájás, vértörölés, köszvényeszerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. esetében a legjobb eredménnyel használtattak, s a legártalmasabb győgyeredményt vívtak ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyőymódot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, mű. észek, mezei gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb győgyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Egyedüli raktár Kolozsvárt: Ritter Tr. gyógyszer. Beszterczén: Szongot György. Sz.-Agothán: Knall K. gyógyszerész. Déván: Bücher A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész M.-Vásárhelyt: Bucher M. Burdacs A. N.-Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl. N.-Váradon: Jánky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szilágy-Somlyón: Oravetz A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fentebbieknél megrendelhető továbbá a:

Dorsch-halmájolaj,

Lobry és Portontól, Utrecht, Németalföld.

Eredeti flaskókban, használati utasítással

2 frt 10 kr és 1 frt 5 kr o. é.

A Dorsch-halmájolaj Európa minden orvosi tekintélye: által mell és tüdőbetegség, görvélly (Scrophula) angolkorság (Rachitis), rheumatismus és köszvény, rögzött bőrküti, szemgyulladás, idegbetegség stb. ellen mint kitűnő gyógyszer elismert eredménnyel rendelvényeztetet.

PYRETHRIN-SZÁJVIZ

a fogak és foghús tisztán és épen tartására. Egy eredeti üveg ára 1 frt 5 kr o. é.

A Pyrethrin-szájviz tisztán növényi anyagokból áll, s számos kísérlet és tapasztalat által igazolt minden tulajdonokat egyesít magában, minél fogva az ép fogak és foghús minden külső és belső káros befolyás ellen véde, épen tartatnak, sőt az e részeken honos betegségeket legyőzi és a kóranagyot tökéletesen eltávolítja,